

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Mgr. J. B.**, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Jihlava, Žižkova 57, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 4. 2004, č. j. 57 Ca 164/2003 – 22, ve spojení s usnesením tohoto soudu ze dne 25. 6. 2004, č. j. 57 Ca 164/2003 – 29,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 6. 2003, č. j. KUJI 8862/2003 PS, bylo zamítnuto odvolání žalobce podané proti rozhodnutí Magistrátu města Jihlavy, odboru dopravy, ze dne 3. 3. 2003, č. j. OD/03/1079, a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Posledně uvedeným rozhodnutím byl žalobce uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích s odkazem na ustanovení § 4 písm. a), b) a § 17 odst. 2 zákona o provozu na pozemních komunikacích, a podle § 22 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., mu byla uložena pokuta ve výši 1000 Kč. Podle ustanovení § 79 odst. 1 zákona o přestupcích byl obviněný uznán povinným nahradit státu náklady řízení v částce 500 Kč. Uvedeného přestupku se měl obviněný dopustit tím, že dne 1. 10. 2002 v 07:20 hod. řídil na silnici č. 405 v km 5,5 u obce P. osobní motorové vozidlo tovární značky C., RZ. Při jízdě v koloně vozidel chtěl předjet před ním jedoucí nezjištěné nákladní vozidlo s přívěsem v době, kdy již kolonu předjíždělo vozidlo L. řidiče V. a došlo ke střetu. Poté byl nárazem odhozen pod zadní část přívěsu za nákladním vozidlem,

kteří hodlal předjet. Řidič nákladního vozidla pokračoval bez zastavení v jízdě. Při dopravní nehodě nedošlo ke zranění osob, vznikla hmotná škoda na vozidlech ve výši asi 50 000 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž konstatoval, že zamítnutí odvolání odůvodnil žalovaný především tím, že i přes dodatečné vyslechnutí svědka Ing. M. P. se žalobci nepodařilo prokázat, že to nebyl právě on, kdo spáchání přestupku zavinil. Výpověď svědka Ing. P. tedy hodnotil jako nevěrohodnou. S takovýmto závěrem žalobce nesouhlasil. Poukazoval na to, že svědek Ing. P. zcela jasně a konkrétně ve své výpovědi označil skutečnosti, za kterých k nehodě došlo, tedy především to, že viníkem nebyl v žádném případě žalobce, ale druhý účastník silniční nehody. Zcela bez jakýchkoliv pochybností vylíčil děj nehody i stav okolností, za kterých k nehodě došlo. Konstatoval dále, že správní orgán se doptával jednotlivými otázkami, které podle názoru žalobce měly pouze vyvrátit svědkova tvrzení o skutečném stavu nehody a jím potvrzených skutečnostech, tedy se snažil svědka zmást či znevěrohodnit jeho svědectví v neprospěch žalobce. Svědek však svůj názor a především pohled na věc nezměnil a v podstatných věcech zůstal u své výpovědi ve prospěch žalobce. Přes tyto skutečnosti a především přes jasnou a věrohodnou výpověď svědka Ing. P. však správní orgán zcela v rozporu se zjištěnými skutečnostmi potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, čímž došlo k vydání nezákonného rozhodnutí, které spočívá v nesprávném posouzení skutkového stavu věci. Navrhoval, aby napadené rozhodnutí žalovaného a jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně byla zrušena pro nezákonnost.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 21. 4. 2004, č. j. 57 Ca 164/2003 – 22, zrušil rozhodnutí Krajského úřadu Vysočina ze dne 26. 6. 2003, č. j. KUJI 8862/2003 PS, a jemu předcházející rozhodnutí Magistrátu města Jihlavy ze dne 3. 3. 2003, č. j. OD/03/1079, pro nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Rozhodl dále, že žalovaný je povinen nahradit žalobci na nákladech řízení 5500 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho právního zástupce Mgr. K. N. V odůvodnění rozsudku vycházel soud z obsahu správního spisu. Konstatoval, že správní orgány nepostupovaly v souladu se zákonem s tím, že nebyl dostatečně zjištěn skutečný stav věci. Z připojeného správního spisu bylo totiž zjištěno, že pokud jde o oznámení o přestupku učiněné Policií ČR ze dne 10. 11. 2002, byl řidičem podezřelým ze spáchání přestupku K. V. Soud dále konstatoval, že k ústnímu jednání na den 3. 3. 2003 byl předvolán žalobce a K. V., a dále byl v uvedené věci vyslechnut svědek Dr. Ing. P. C., znalec v oboru doprava, ekonomika a strojírenství. Pokud jde o výslech tohoto svědka, není patrné, jakým způsobem byl předvolán k jednání, neboť předvolánka se ve spisu nenachází. Ve spise se pak dále nachází odborné vyjádření tohoto svědka ze dne 7. 3. 2003, avšak nelze zjistit, kdo svědka o takové odborné vyjádření požádal. Soud dále poukázal na výslech svědka Ing. M. P. Vyslovil názor, že v daném případě správní orgán přesně a úplně skutečný stav věci nezjistil. Pokud správní orgány dospěly k závěru na základě výpovědi svědka Dr. Ing. P. C. a jeho odborného vyjádření k věci, že dopravní nehodu zavinil žalobce, nevypořádaly se dostatečně s provedenými důkazy, kdy na jedné straně proti sobě stojí bezprostřední oznámení přestupku po spáchání dopravní nehody a výslech svědka, který zcela jasně vypovídá, jak k uvedené dopravní nehodě došlo, a výslech svědka, který se k věci odborně vyjadřoval u jednání správního orgánu 3. 3. 2002. Pokud měl správní orgán za to, že výpověď Ing. M. P. není jasná pro posouzení věci, měl být ve věci vypracován znalecký posudek znalcem z příslušného oboru, nikoliv pouze výslech osoby, která je znalcem z oboru dopravní nehody jako svědka, přičemž znalec by se při vypracování posudku musel vypořádat i se svědeckou výpovědí Ing. M. P. V dalším řízení zavázal soud správní orgán k tomu, aby se vypořádal s výpovědí svědka Ing. M. P., a pokud jeho výpověď neshledá za dostatečnou, bude třeba ve věci vypracovat znalecký posudek znalcem z oboru dopravní nehody, který se

vypořádá s výpovědí svědka, oznámením o přestupku, protokolem o nehodě v silničním provozu, plánekem dopravní nehody a fotodokumentací k dopravní nehodě. Teprve na základě toho bude znovu ve věci správním orgánem rozhodnuto.

Proti tomuto rozsudku podal včas kasační stížnost žalovaný (dále jen „stěžovatel“), a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní – „s. ř. s.“). V kasační stížnosti uvedl, že podle jeho názoru je provádění důkazu v přestupkovém řízení úkolem správních orgánů. Správní orgán je povinen přesně a úplně zjistit skutečný stav věci a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Volba množství a druhu prováděných důkazů je věcí správního uvážení. Stejnou zásadou je ovládáno i následné hodnocení provedených důkazních prostředků. To, jakou hodnotu jednotlivým důkazům správní orgán přizná, záleží pouze na jeho úvaze. Správní řád ani jiný právní předpis nepřikládá určitému druhu důkazu vyšší váhu a důležitost než jinému. Poukázal na to, že v daném případě stojí vedle sebe svědectví řidiče Ing. M. P., který podle svých slov zvládal sledovat provoz před sebou a zároveň byl schopen přesně popsat způsob předjíždění vozidla jedoucího za ním. Na základě tohoto pozorování byl potom schopen přesně určit, že žalobce začal předjíždět o zlomek vteřiny dříve než druhý účastník dopravní nehody. Proti této svědecké výpovědi stojí odborné vyjádření zpracované soudním znalcem z oboru doprava, ekonomika, strojírenství, ze kterého vyplývá jednoznačný závěr, že žalobce začal předjíždět později než druhý účastník dopravní nehody. Stěžovatel připustil, že z formálního hlediska by bylo provedení důkazu spočívajícího ve znaleckém posudku vhodnější. Poukázal však na to, že pokud by byl v této věci ustanoven znalec, jednalo by se o stejného znalce, který pro potřeby správního orgánu prvního stupně vypracoval odborné vyjádření. Lze odůvodněně předpokládat, že závěry případného znaleckého posudku, vypracovaného tímto znalcem, by se zásadně nelišily od závěru, které Dr. Ing. P. C. uvedl ve svém odborném vyjádření. Vyslovil proto názor, že provedení důkazu spočívajícího ve znaleckém posudku by do projednávané věci nepřineslo žádné nové skutečnosti, které by měly podstatný vliv na zjištění skutečného stavu věci. Stěžovatel dále upozornil na chybu v psaní na straně 3. rozsudku, spočívající v konstatování, že bylo rozhodnuto podle § 78 odst. 7 s. ř. s. tak, že se rozhodnutí žalovaného jako nezákonné zrušuje. Citované ustanovení s. ř. s. však upravuje rozsudek, kterým soud žalobu jako nedůvodnou zamítne. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil podle § 110 s. ř. s. z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 25. 6. 2004, č. j. 57 Ca 164/2003 – 24, rozhodl tak, že v odůvodnění rozsudku č. j. 57 Ca 164/2003 – 22 na straně 3. opravuje, že bylo rozhodnuto podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního tak, že rozhodnutí jako nezákonné se zrušuje na správné znění, bylo rozhodnuto podle § 78 odst. 1 soudního řádu správního tak, že rozhodnutí jako nezákonné se zrušuje. V odůvodnění poukázal na ustanovení § 54 odst. 4, podle něhož je možno opravit chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti podle § 109 odst. 3 s. ř. s.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podává z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení lze kasační stížnost

podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku neshledal.

Především je třeba konstatovat, že napadenými rozhodnutími správních orgánů bylo žalobci kladeno za vinu, že se dopustil přestupku podle § 22 odst. 1 zákona o přestupcích, tedy zákona č. 200/1990 Sb. Uvedený zákon upravuje jak hmotněprávní materii týkající se přestupků, tak i procesní pravidla, která je třeba v řízení o přestupcích dodržovat. V části třetí zakotvuje řízení o přestupcích. Podle ustanovení § 51, není-li v tomto nebo jiném zákoně stanoveno jinak, vztahují se na řízení o přestupcích obecné předpisy o správním řízení. Podle § 67 odst. 1 se přestupky projednávají z úřední povinnosti, pokud nejde o přestupky, které se projednávají jen na návrh (§ 68 odst. 1). Podle odst. 2 téhož ustanovení podkladem pro zahájení řízení o přestupku je oznámení státního orgánu, orgánu policie nebo obce, jakož i právnické osoby nebo občana o přestupku, poznatek z vlastní činnosti správního orgánu nebo postoupení věci orgánem činným v trestním řízení. Podle § 72 jsou účastníky v řízení o přestupku a) obviněný z přestupku, b) poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem, c) vlastník věci, která může být zabráná nebo byla zabráná, v části řízení týkající se zabráná věci, d) navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku podle § 68 odst. 1.

Podle § 73 odst. 1 je občan obviněným z přestupku, jakmile správní orgán učinil vůči němu první procesní úkon. Na takového občana se hledí, jako by byl nevinný, pokud jeho vina nebyla vyslovena pravomocným rozhodnutím. Podle odst. 2 téhož ustanovení obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. K výpovědi ani k doznání nesmí být donucován.

Podle § 34 odst. 1 zákona č. 71/1967, o správním řízení (dále jen „správní řád“), v dokazování je možné použít všech prostředků, jimiž lze zjistit a objasnit skutečný stav věci, a které jsou v souladu s právními předpisy. Podle odst. 2 jsou důkazy zejména výslech svědků, znalecké posudky, listiny a ohledání. Podle odst. 4 téhož ustanovení provádění důkazů přísluší správnímu orgánu.

Podle § 35 odst. 1 téhož zákona každý občan je povinen vypovídat jako svědek, musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. Podle § 36 je-li k odbornému posouzení skutečností důležitých pro rozhodnutí třeba znaleckého posudku, ustanoví správní orgán znalce podle příslušných právních předpisů (zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících).

Nejvyšší správní soud má shodně s krajským soudem za to, že v posuzované věci nebylo podle výše uvedených ustanovení postupováno.

Jak již uvedl krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, Policie ČR v Jihlavě podáním ze dne 10. 11. 2002 oznámila podle § 58 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. k projednání přestupek, kdy jako podezřelého označila K. V. Jako účastník řízení byl označen žalobce a jako svědek Ing. M. P. Dále je ve spise založeno oznámení o zahájení správního řízení a předvolání obviněného vydané Magistrátem města Jihlavy dne 12. 2. 2003, v němž je jako obviněný označen K. V. Totéž oznámení obdržel i žalobce. Podle protokolu o projednání přestupku ze dne 3. 3. 2003 byli jako obvinění označeni jak žalobce, tak i K. V. Oba účastníci řízení svým podpisem potvrdili jak poučení obviněného, tak poučení svědka. Po skončení výslechu Dr. Ing. C., který byl zřejmě vyslechnut jako svědek (alespoň takto byl poučen)

podali vyjádření jak žalobce, tak i K. V. Poté následovalo rozhodnutí Magistrátu města Jihlavy ze dne 3. 3. 2003, jímž bylo zastaveno řízení ve vztahu ke K. V., a další rozhodnutí z téhož dne, kterým byl uznán žalobce vinným z výše uvedeného přestupku. Ze shora uvedeného tedy není patrné, v které fázi řízení se stal žalobce jediným obviněným se všemi jeho procesními právy a povinnostmi. Z obsahu spisu není vůbec patrné, zda bylo obviněnému umožněno právo uvedené v ustanovení § 73 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., t. j. právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu a podávat návrhy. Zůstává otázkou, zda vůbec, a případně ve kterém stádiu řízení bylo žalobci sděleno, že jediným obviněným v této věci je pouze on.

Pokud jde o výslech Dr. Ing. P. C., není patrné, v jakém procesním postavení tato osoba vystupovala. Tento účastník byl sice poučen jako svědek, avšak ze spisu nevyplývá, že by se nehody jakýmkoliv způsobem zúčastnil. Z protokolu o projednávání přestupku naopak plyne, že jde o znalce z oboru doprava, ekonomika a strojírenství. Ve spise je pak založeno odborné vyjádření tohoto znalce, avšak není zřejmé, kdo o toto vyjádření požádal.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje v této souvislosti, že je naprosto nezbytné rozlišovat mezi výpovědí svědka a znaleckým posudkem, případně výslechem znalce k podanému posudku. Zatímco svědek vypovídá o skutečnostech, které vnímal svými smysly, a je tedy zpravidla předpokladem, že byl přítomen tomu, o čem má vypovídat, a jeho postavení koresponduje poučení uvedené v § 35 správního řádu, znalec se ustanovuje podle zákona č. 36/1967 Sb. v situaci, kdy je třeba k posouzení skutečností důležitých pro rozhodnutí, odborného posouzení. Z výše uvedeného tedy nutno dovodit, že procesní pozice svědka a znalce nelze zaměňovat, a že „výslech svědka Dr. Ing. P. C.“ nelze v té podobě, jak byl proveden, použít jako důkaz. Výslech svědka Ing. M. P. nebyl naproti tomu při jednání proveden vůbec, ačkoliv tento svědek průběh dopravní nehody viděl.

Za výše popsané situace se jeví rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nepřezkoumatelné, neboť z něho není patrné, které skutečnosti vzal a z kterých důkazů za prokázané, a proč nevycházel právě z výpovědi výše uvedeného svědka. Konstatování, že vzhledem k tomu, že levá polovina vozovky je široká 2,7 m, rozteč brzdových stop je podle ohledání místa nehody 1,7m, a ke střetu došlo pravým předchozím a levým zadním rohem vozidel, je výpověď svědka Ing. M. P. nepřesná, je nedostačující, a to zvláště za situace, kdy použitelnost odborného vyjádření, případně výslechu Dr. Ing. P. C., je sporná.

Výše uvedené vady řízení před správním orgánem prvního stupně pak nebyly odstraněny ani v odvolacím řízení, kde byl sice vyslechnut svědek Ing. M. P., avšak v rozhodnutí žalovaného není tento důkaz řádně zhodnocen. Navíc v rozhodnutí žalovaného vystupuje Dr. Ing. P. C. současně jako svědek, tak i jako znalec, což nelze připustit, jak je již výše uvedeno.

Nejvyšší správní soud tedy souhlasí s pokynem uvedeným v odůvodnění napadeného rozsudku, v němž soud zavázal správní orgán k tomu, aby se v dalším řízení vypořádal s výpovědí svědka Ing. M. P., a pokud tuto výpověď neshledá za dostačující pro objasnění věci, bude třeba, aby do řízení přibral znalce z oboru dopravních nehod s tím, že bude muset postupovat podle zákona č. 36/1967 Sb., jak mu to ukládá ustanovení § 36 správního řádu. Uvedený znalec v oboru dopravních nehod se bude muset seznámit se všemi důkazy dosud provedenými a znalecký posudek vydá po řádném poučení znalce ve smyslu zákona č. 36/1967 Sb. a vyhlášky č. 37/1967 Sb., a jako znalec bude případně řádně po příslušném

poučení (nikoliv po poučení svědka) vyslechnut. V této souvislosti Nejvyšší správní soud podotýká, že vzhledem k výše uvedeným procesním pochybením správních orgánů by bylo vhodnější ustanovit jiného znalce než Dr. Ing. P. C.

V posuzované věci Nejvyšší správní soud k námitkám uvedeným v kasační stížnosti ještě dodává, že pokud stěžovatel v podané kasační stížnosti namítá, že volba množství a druhu prováděných důkazů stejně tak jako jejich hodnocení je věcí správního uvážení, lze s tímto tvrzením souhlasit. Předpokladem hodnocení důkazů je však jejich provedení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu tak, aby tyto důkazy byly vůbec způsobilé vytvořit podklad pro jejich následné hodnocení správním orgánem. Tak tomu ovšem v posuzované věci nebylo.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal námitky obsažené v kasační stížnosti důvodnými a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť úspěšný žalobce náklady řízení o kasační stížnosti nepožadoval a stěžovatel nebyl s kasační stížností úspěšný.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu